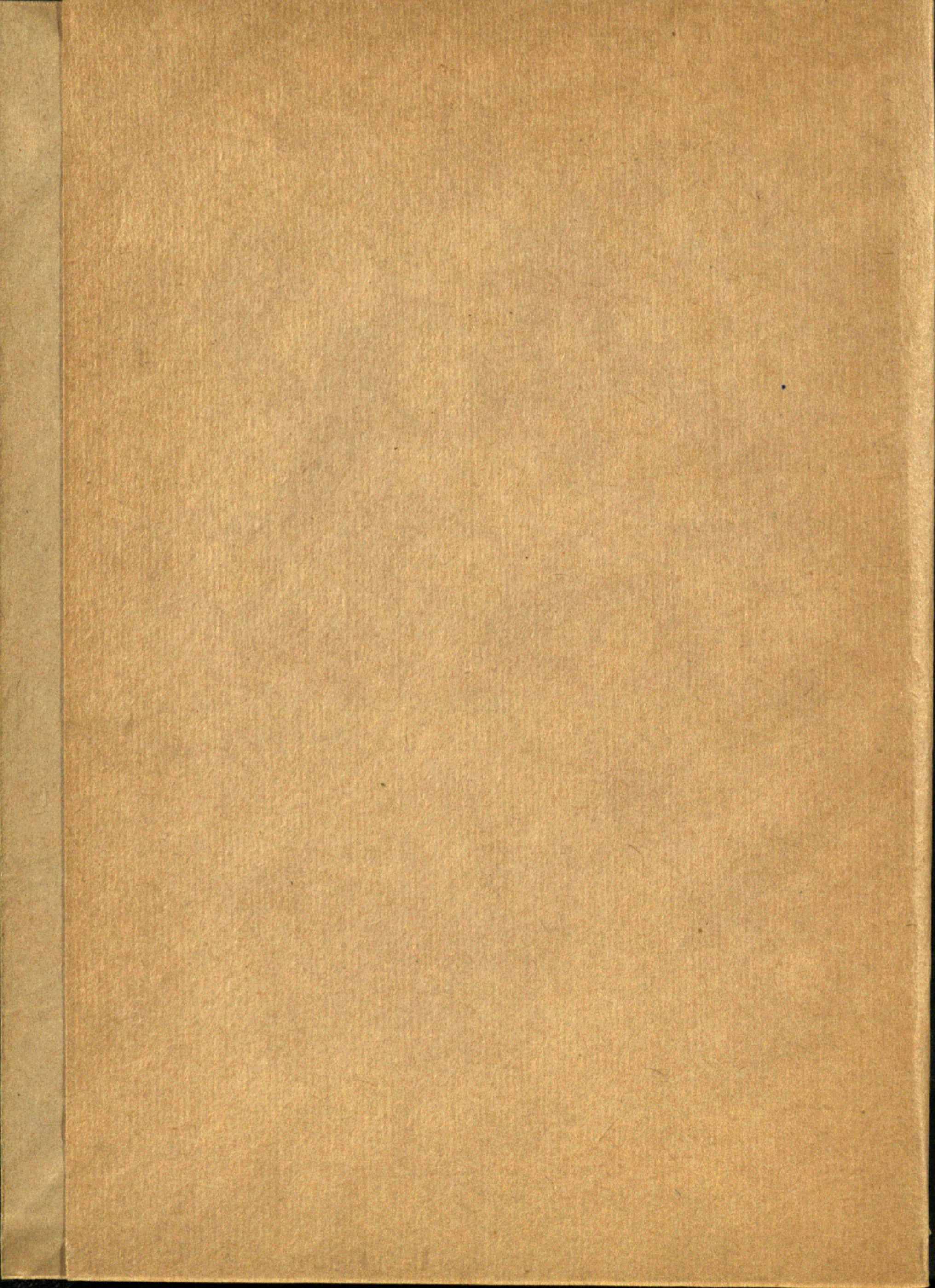

1841

P II 338

46

ЦРНОГОРСКА ВИЛА

ОДЪ

СЛЕПЦА

БОСНИЋ ОБРАДОВИЋА КАРАЊИЋА.

Handwritten signature

ЦРНОГОРСКА ВИЛА

ИЛИ

ЖЕСТИА О ПОЧЕТКУ ВОССТАНА

ЦРНЕ ГОРЕ СЪ ТУРЦЫМА

У ХИЛЯДУ И ОСМОЙ СТОТИНИ У ПЕДЕСЕТЪ И ДРУГОЙ
ГОДИНИ.

ТРОШКОМЪ СВОИМЪ ИЗДАО, СОЧИНО И У ГУСЛЕ ИСПЪВАО

СЛЪПАЦЪ

ЄРЕМІЯ ОБРАДОВИЊЪ КАРАЦИЊЪ,

стариномъ изъ Херцеговине изъ Дробняка и сусѣдъ Црногорскій
юнака, а населѣнъ фамиліомъ у Ядру у Тршићима.

У ЗЕМУНУ

КНЪИГОПЕЧАТНЯ І. К. СОПРОНА 1853.

БИБЛИОТЕКА А. ИВИЋА

СУВОТЦА

LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF TORONTO

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

100 ST. GEORGE STREET

TORONTO, CANADA

Inv. Br. 320219

ПРЕДГОВОРЪ.

Любезный и милый Народу Черногорскій и цели
Роду Србскій!

Будућий да, када є мени судбина мой видъ
одузела, почео самъ я Србско-Народнѣ песме узъ
Гусле саставляти и у кнѣиге самъ већъ, а имено:
I-ву „Певанѣ слѣпца Єремїе“ съ почеткомъ: Пу-
че пушка у земли французской! II-гу „Рану
Любичицу“ са шесть юначкїй Србско-Маѣарскїй
песама, III-ћу „Прекрасный Цветъ“ О женидби
Константина Николаевића зета свѣтлогъ Княза Срб-
скогъ, а IV-ту „Книћанку“ са петнайсть юначкїй

Србско-Маџарскій песама печатао и миломъ роду
Србскомъ издао. —

А садъ пету ову кнѣигу подъ насловомъ:
„Црногорска Вила“ са єдномъ песмомъ о бою
Црногораца съ Турцыма подъ предводителствомъ
царскога мушира и серашѣера целе войске ото-
манске О м е р њ П а ш е, у години 1852-гой до-
годившой се, роду Србскомъ на светъ издаемъ. —

Али будући да ми се (може быти некій) одъ
мои Читателя, стиховима моима руга и смеє: то
шолимъ покорно, све мое почитаеме Читателъ и
Читательице, да само зрело размысле, да я прво:
никаковогъ другогъ уживлѣня, ни благодѣянїя не-
мамъ; а друго: поезію и филозофію учіо нисамъ,

нето самъ само природнымъ и Богоданнымъ ми да-
ромъ речене песме испѣвао и на светъ издао. За
коѣ све поетике и филозофе молимъ да ми ништа
у моимъ песмама збогъ вышеречены узрока не-
замере.

15 Априйла 1853. год.

У Београду.

GEORG STAJTS
RUMA

ѣсамъ понизный почитатель

Єремія Обрадовићъ Караѿићъ.

— онъ пѣлъ: *
якоже * * * * *
*
— онъ пѣлъ: *
якоже * * * * *

— онъ пѣлъ: **Чуетел' ме браћо Црногорцы!**
И Дробняцы мои Херцеговцы!!
Ову самъ Вамъ пѣсму саставіо;
Што ће пѣвцы узъ гусле пѣвати,
И юнаке редомъ споминати,
Овако се браћо нъой починѣ, — —

LIBRARY OF THE
SERBIA AND MONTENEGRO
PARLIAMENTS

Кликни Вило! съ ломне Горе Црне!
Гласе пушѣай твоє на све стране!
Нек' те Вило! сви по свету чую,
Ово добро што се догодило,
У великомъ царству отоманскомъ. 5.
Одъ Косова нїе 'вако было;
Русїя є сунцемъ огрїяла,
И слободу Црной Гори дала,
Ситну кнѣигу одма одписала,
Цару Турскомъ у Стамболъ послала; 10.
Кнѣига стигла Отмановиѣ Цару,
Одъ Русїйскогъ Цара Николая.
Онъ у кнѣизи нѣму 'вако вели:
Чуєшъ мене Отмановиѣ Царе!
Я ти пишемъ овако ти кажемъ: 15.
Црна Гора Кнѣза веѣъ добыла,
Одъ како є Србско Царство пало,
У Косову равноте пропало,
Црна Гора Кнѣза нїи имала;
Владике су Господари были, 20.
Съ Црномъ Горомъ земљомъ управляли,
Одъ Турака Србе су бранили,
Црногорцы до тога су дошли,
Кнѣза свога они да имаю,
Да Онъ влада ломномъ Горомъ Црномъ, 25.
Докле єсте Иванъ „Беговићу; —
Градовима и онимъ земляма.
Тры су Цара нѣга садъ признали,

И за Княза нѣма изабрали,
 Младогъ Княза Петровиѣ Данійла. 30.
 Ты ми пишешъ нѣга непризнаешъ,
 Кнѣигу мою ты подъ ноге меѣешъ,
 Нитъ за Княза нѣма да потврдишъ,
 Овомъ твоѣ яду се ненадашъ,
 Да ѣе тебе ово скупѣ стати, 35.
 Што си мою кнѣигу погазіѣ,
 Посланика ниси могъ прійміѣ,
 Ковалевскогъ одъ могъ двѣра бѣлогъ.
 Кадъ ѣ Султанъ кнѣигу отворіѣ,
 Што му дошла одъ Русійнскогъ Цара, 40.
 И видіѣ шта у кнѣиги пише,
 Одъ землѣ ѣ лютито скочіѣ,
 Гаваз-Башу брзо дозываетъ,
 Пакъ ѣ нѣму 'вако говоріѣ:
 Дозови ми велике везире, 45.
 И остале све моѣ рицале,
 Да имъ яде изъ ненада кажемъ.
 Кадъ ѣ гавазъ Цара саслушаѣ,
 Брзо зваѣ царске великаше,
 Сви везири великій доѣоше, 50.
 И остали турскій поглавари.
 Кадъ одъ Цара заповѣсть добыше,
 И у советъ съ Царемъ посѣдаше,
 И чибукѣ пушити почѣше,
 Царъ іѣмъ почѣ 'вако говорити: 55.
 Чуйте мене моя сва Господѣ!
 Црна Гѣра Княза веѣъ добыла,
 И Русія нѣга потврдила,
 Ово за насъ добро быти веѣе,
 Я ѣу землѣ млогу изгубити. 60.
 Кнѣигу бѣлу Султанъ іѣмъ изнесе,

Што ѿ одъ Цара Руссійскогъ добію,
 Што є глава одъ свію земаля.
 Толмачъ кнѣигу одма іймъ проучи,
 И сви чуше шта у кнѣиги пише, 65.
 У совету Турцы се сгледаше,
 И за браду свакій се увати, *)
 Єдно-гласно они повикаше
 Хала! Хала! да чудна белая,
 Одъ Руссійскогъ Цара Николая. 70.
 Цару одма они ово веле:
 Круно наша огріяно сунце!
 Ты послушай садъ Господу твою,
 Ове речи што ћемо ти казатъ,
 Ты неслушай Цара Николая! 75.
 Што є глава одъ свію земаля
 Докъ є теби ага и везира,
 По твоємъ царству и Анадоли; —
 Ты се можешъ съ Царемъ Рускіймъ тући,
 А камо ли съ Княземъ Црногорскіймъ. 80.
 Болѣ ти є Царство изгубити,
 Него нѣима Княза потврдити,
 И одъ себе орденъ царскій дати.
 Опетъ вели Отмановићъ Царе: —
 Чуйте мене моя сва Господо! 85.
 Речи ове што ћу вамъ садъ казатъ:
 Тры су Цара нѣга садъ признали,
 Аустрія и земля Французска,
 И Русія одъ свію земаля.
 Ако ли га и я садъ не признамъ, 90.

*) У некомъ чуду, обично се Турцы увекъ за браду ватаю.

И за Кнѣза нѣма не потврдимъ,
 Одъ сви страна буна ће се дићи,
 И почетакъ овай Србскій быти,
 Я љу землѣ много изгубити,
 И Србима све љу оно дати, 95.
 У Косову што су изгубили,
 Гдѣ Муратъ Царъ нашъ погинуо,
 Што га ѡ ђавуръ Милошъ распоріо. —
 Я љу срећу ову окушати
 И све љу васъ садъ я послушати, 100.
 Царевима покоритъ се нећу,
 Нити права Црной Гори дати,
 Богъ на небу я самъ Царъ на земљи,
 Време ово нѣ старо оно,
 Пушке нѣ оно време было, 105.
 Веће копля и мачеви люти; —
 У насъ има и топова сада,
 И кумбаре што градове кваре,
 И іоштъ више регулярне войске,
 Кои знаду турскій и французскій. 110.
 Моіой войсцы ни броя се незна; —
 Ако мени светаць нашъ помогне!
 К'о што намъ є у Косову равномъ,
 Те нађемо каквогъ издаицу!
 К'о што беше Вуче Бранковићу, 115.
 Што издаде Србскогъ Кнезь Лазара,
 У Косову у равноте пољу.
 Покупићу мою силну войску
 Подъ барякомъ Санцакъ и Шерифомъ
 Одъ све землѣ моє царевине, 120.
 И предаћу Паши Омеръ Паши,
 Одъ све войске на гласу юнаку,
 Што покори Босну землю синю.

- Некъ онъ иде ломной Гори Црной.
 Кадъ є речи ове совршио, 125.
 Онъ начини одъ руке фермана,
 И посла га серашѣру своме,
 У манастирѣ землю Македонску.
 У кнѣзизи га Султанѣ поздравіо,
 Ой Омере! моє десно крило! 130.
 Можешъ ли се сада поуздати?
 Да ти дадемъ мою силну войску,
 Да покоришъ ломну Гору Црну,
 Ко' што но си Босну покорио.
 Коя є се мени протывила?? — 135.
 Кадъ Омеру ситанѣ ферманѣ дође,
 Одъ Султана одъ нѣговогъ Цара,
 И онъ виде шта у нѣму пише; —
 Одма узе калемъ и артию,
 И написа кнѣигу на колѣну. — 140.
 Пакъ є посла Скадру на Бояну,
 На колѣно Паши Скадарскоме
 Овако є муширѣ беседіо:
 Османѣ Пашо Скендеріє главо!
 Купи войску люту Албанию, 145.
 И юнаке Арнауте Турке,
 Аберѣ прати одъ менѣ Серашѣра,
 Сточевићу у бѣла Мостара,
 Аберѣ пошљи одъ мене мушира,
 Прати аберѣ двоицы везира, 150.
 Аскерѣ паши царскоме Дервишу,
 И Рушићу босанскомѣ везиру,
 У біеломѣ шеру Сараєву,
 Нека дижу Босну и Краину,
 И юнаке све хатліє Турке. 155.
 А када се съ войскомѣ искупите,

- Подъ царскіємъ Алайнимъ барякомъ,
 Обколите ломну Гору Црну,
 Од бієлогъ Скадра до Котора,
 Па чекайте докле и я дођемъ, 190.
 И доведемъ мою силну войску;
 Црногорце я ћу истребити,
 И подъ саблю царску ударити.
 Кадъ Осману кнѣига ситна дође,
 Одъ мушира царскогъ серашћера, 165.
 Што є глава надъ свомъ войскомъ царскомъ,
 И онъ виде шта у кнѣиги пише.
 Одма узе калемъ и артию
 И написа тры четири кнѣиге,
 Дервишъ паши прву кнѣигу посла, 170.
 Другу посла Рушићу везиру,
 Овако га Османъ поздравіо: —
 Поздравъ тебе одъ Босне везире!
 Одъ мушира царскогъ серашћера,
 Да покупишъ босанске войнике, 175.
 Све хатліє брзе конянике,
 А кадъ будешъ войску сакупио,
 Шньоме айде Зети и Приморю,
 Изъ међъ Спужа и Ориє Луке.
 Трећу пише Агану Ченгійћу, 180.
 А четврту бієломъ Мостару,
 Али-бегу Сточевићу старомъ; —
 Овако га Османъ поздравіо:
 Али-беже Сточевићу старый!
 Войске купи што годъ више можешъ, 185.
 Єрь є желя Цара честитога,
 Да мы Црну Гору покоримо;
 А кадъ будешъ войску сакупио,
 Шньоме айде низъ воду Неретву,

- У Морачи да се састанемо. 290.
- Кадъ є Османъ кнѣиге растуріо,
(И заповестъ муширску свршіо,)
Албанію по рієчи зове,
По ферману Царскога мушира,
Арнауте и ломно Подринѣ,
И Косово башъ Србію стару. 195.
- Боже мили и Богородице!
Да є некомъ было ту видити,
Кадъ се муширѣ съ войскомъ покренуо,
Изъ Битоля бѣлогъ манастира, 200.
- Па развіо Санцакъ и Шерифа,
На коме є месецъ и звієзда,
У Турака срце заиграло,
Свакъ ќе поћи ма да неће доћи,
Вію му се зелены баряцы, 205.
- Удараю бубњи и свирале,
И свираю зурле и бумбарде,
Разлежу се брда и планине,
Весели се сва царева войска; —
Съ войскомъ дође на средъ Зете равне, 210.
- Ту затече паше и везире.
Іоштъ се Омеръ одморіо ніє,
Ал' ето ти одъ мора Низама
Међу ньима има и Маџара
И бѣгун'ца млады' Таліяна, 215.
- Штоно му ій Султанъ оправіо,
Довукоше убойне топове,
И џебану што є за потребу;
И по полю войску наместише.
Мало време затымъ постояло, 220.
- Ал' ето ти бошнячкій шльивара,
На хатима и подъ миздрацыма; —

У то доба и кнѣига му дође
 Одъ Господе изъ Херцеговине,
 Да с' и они спремны' на оружѣ, **225.**
 И дошли су у полѣ Грахово.
 Боже мили и Богородице!
 Колика є сила у Омера,
 Сво є полѣ Зетско притиснула;
 Кадъ є Омеръ войску сву прегледо, **230.**
 Ондакъ зове паше и везире,
 Подъ зеленымъ нѣговымъ шаторомъ;
 Кадъ му паше подъ шаторъ дођоше
 И сви земљи оны' поседаше,
 И чибукѣ пушити почеше, **235.**
 Црну каву и шербетъ піѣду.
 Османъ пашу поче Омеръ пытат',
 Црногорцы што су се свадили,
 Те на Жаблякъ градъ су ударили,
 И изъ града Турке измамили, **240.**
 До землѣ га црне порушили?
 Аль говори паша Скадралія:
 Кадъ ме пыташь право да ти кажемъ,
 Я самъ кнѣигу Пиперима писо,
 Цару нашемъ сви да се предаду **245.**
 Кадъ изишо Князь нѣимъ Црногорскій
 Да ѣимъ данакъ по нешто узима,
 Црногорцы кассу да ѣмаду,
 Ка' по другіймъ осталимъ земляма;
 У кнѣиги самъ нѣима говорио: **250.**
 Вы се Князу покоритъ немойте,
 Већ' Султану Османовићъ Цару.
 Вы арача давати нећете,
 Већъ одъ Цара помоћи имати.
 Пипери ме преварише люто, **255.**

Првы' с' они мени обеѣаше,
 Да се Князу покорит' неѣеу,
 Веѣъ Султану Отмановиѣъ Цару,
 И одъ нѣи се некій одметнуше,
 И біеломъ Скадру побѣгоше; 260.
 Првы онда я самъ ударіо,
 На Данійла Княза Црногорскогъ,
 Бой є тако съ Црномъ Горомъ почетъ.
 Кадъ Османа Омеръ саслушао,
 Подъ шаторомъ онъ у Зетскомъ полю, 265.
 Па онъ нѣима ове речи вели:
 Браѣо Турцы мои союзницы!
 Послушайте што ѣу вамъ казати
 Ово за насъ лоше быти неѣе,
 Овако самъ браѣо науміо, 270.
 Црну Гору сву да обколимо,
 Онда ѣемо лако Прногорце,
 Забунити па ій покорити,
 То рекоше сви га послушаше,
 Реизъ паша съ Рушиѣемъ везиромъ, 275.
 Нека иду съ войскомъ у Грахово,
 Съ Херцеговцы нек' се соєдине,
 На Катунску некъ удре нахію;
 Арапъ-паша съ Дервишемъ везиромъ,
 Да ѣемо іймъ одабрану войску 280.
 Нека иду съ войскомъ у Никшиѣе
 На подъ Острогъ они некъ ударе;
 Ченгійѣъ Аганъ и шнѣимъ Бериѣъ-бего,
 На Црмничку некъ удру нахію,
 Османъ паша и шнѣимъ Сточевиѣу, 285.
 Некъ ударе на Бѣлопавлиѣе,
 А одавде я ѣу ударити,
 На Лѣшанску и Рѣчку нахію

Са сви страна кадъ їймъ ударимо
 На Цетиню да се састанемо. 290.
 Князь Данїлу гласъ допаде рѣавъ,
 Изъ логора Омеръ-пашинога,
 Да ће Турцы млоги ударити,
 Башъ у Петакъ у очи Суботе; —
 Брзо скупля Црногорце своє, 295.
 (Подъ нѣговимъ Крсташомъ барякомъ)
 На коме є круна Душанова,)
 Сенаторе и славне Войводе;
 Прво дозове Петра Петровића,
 Президента одъ свога Сената, 300.
 И Якова шњиме Вуятића,
 Да ударе съ Лѣшанскомъ нахіомъ,
 Съ Пиперима и са Брѣанима,
 И Сердара Брдскогъ Рамузове,
 И храброга Попъ Стефана шњиме, 305.
 Да удара съ Бѣлопавлићима,
 И са храбримъ браћо Кучанима,
 И Сердара трећегъ себы зове,
 По имену Ђурешевићъ Петра,
 Да удара са Цеклинянима, 310.
 И са Рѣчкомъ другомъ шњомъ нахіомъ
 И петога Войводу Машана,
 И са шњиме Вука Петровића,
 Да чуваю виръ у Болѣвцыма,
 Изъ Лесандре острова Вранѣине, 315.
 Да имъ небы досадили Турцы; —
 Шестогъ зове Глуходолянина,
 По имену Савву Гаровића,
 Да онъ Острогъ у Лимняни чува,
 Седмогъ зове Петровићъ Якова, 320.
 Капетана одъ поля Грахова,

А наипосле Мирка брата свога,
 И Сенаторъ Церовићъ Новицу,
 Съ Чевлянима и са Пѣшивцыма,
 И са трећимъ браћо Озринћима; 325.
 Кадъ се тако они искупише,
 Одма барякъ Крсташъ изнесоше,
 У Цетиньско полѣ га побише,
 Князу своме сви се ту заклеше,
 И виномъ се црнымъ пречестише, 330.
 Подъ нѣговимъ Крсташомъ барякомъ,
 На коме є круна Душанова,
 Изгинути нїѣданъ издати,
 Нит' проклето име оставити
 Веће образъ Князу осветлати, 335.
 Роду Србскомъ на дику остати,
 И юначство Србско показати,
 К'о год' Милошъ у Косову равномъ,
 За свогъ Цара Србскогъ Кнезь Лазара;
 Кадъ молитву велику свршили, 340.
 И Христу се Богу помолили,
 Вели нѣима Князь Данійло ондакъ:
 Браћо моя и Господо славна!
 Я самъ добро свакогъ наместію,
 Одъ куда намъ треба ударити. 345
 И на пушке Турке дочекати,
 Садъ вы иди'те свакій своимъ путемъ.
 Кадъ то чуше храбры' Црногорцы,
 Да є сила Турска ударила,
 И у Црну Гору съ войскомъ ушла: 350.
 Притегоше за ноге опанке,
 Пушака се шарки приватише,
 На предъ Турке они изиђоше,
 Боже мили и Богородице!

Колика є сила ударила, 355.
 На витезе храбре Прногорце,
 Ал' се они тога и небоє,
 Већъ разгоне Турке на булюке,
 Кано вуцы у гори яганьце,
 Одъ нѣи браћо нешто мало гину 360.
 Одъ Турака ни броя имъ нема,
 Мысле Турцы да су Зворничани,
 Што но пекмезъ у Београдъ носе,
 А не мысле да су Црногорцы, 365
 Одъ Косова стары' іоштъ юнацы,
 Кудъ погледи окомъ своимъ быстримъ,
 Онъ Турчина одма земљи смири;
 Шестъ везира на нѣи ударило
 Осимъ другій паша и бегова 370.
 Тукоше се тры мѣсеца дана,
 Око землѣ ломне Горе Црне,
 Изгубише многу царску войску,
 Све низама учени войника,
 Осимъ другій бошнячкій шљивара, 375.
 Ту изгину ага и спаія.
 Што се Омеръ быо зафаліо,
 Кодъ нѣговогъ цара честитога,
 У Стамболу докъ є іоште быо,
 Да ће Гору Црну покорити, 380.
 За седамъ є дана сву узети,
 У Србію ондакъ могу прећи,
 И одъ Срба савъ пусать узети,
 Порезъ теби и арачь послати,
 И у лепе куће Србске сести, 385.
 И агама спаилуке дати,
 Нека порезъ и арачь ти купе,
 Онъ не вели могул' ако-богда,

Кано што му ни помоћи неће.
 Ал' Омеру лоша срећа была,
 За рукомъ му никло ништа ніе **390.**
 Попъ Стеванъ га храбро дочекао
 Са Сердаромъ Црногорцемъ Рамомъ,
 Съ Кучамима и съ Бѣлопавлићи,
 Съ оловомъ іѣ дѣбримъ дочекаше
 Када заспу више неустаю, **395.**
 Задобише храбри Црногорцы,
 На све стране када се побише,
 Одъ Турака блага и пушака,
 И цебане нѣима за потребу,
 Добры' коня и доста топова, **400.**
 Да се съ Царемъ могу више тући,
 Да одузму землю Црнойвића,
 Што су Турцы одъ Срба отели,
 У Косову у бойноме пољу.
 Султанъ благо много потрошио, **405.**
 Цару наумъ никадъ пасти неће,
 Да бой біе съ Князомъ Црногорскіймъ;
 Бега доста живи уватише
 И войске имъ млого изсѣкоше,
 И баряка седамнайсть отеше; **410.**
 Ту се крвца млога естъ пролила,
 И одъ Србске и одъ Турске стране,
 У томъ бою есте изгинуло,
 Црногор'ца Србскіе юнака,
 А Турцыма ни есапа нема. **415.**
 Кадъ видише Турске поглавице,
 Црногорцы какви су юнацы,
 Па проклиню свеца Мухамеда,
 И Омера царскогъ серашѣра.
 Кадъ е Омеръ црне гласе чуо, **420.**

Да су Турцы млогій изгинули,
 Одъ юначке Црногорске руке,
 Одъ муке га увати грозница
 Одъ жалости Омер' с' заплакао
 А! ой! мене моя мила майко! 425.
 Мухамеде што ли ћу ти јако?
 Кудъ є моя фала и юначство?
 Ко л' ће трпитъ укоръ и срамоту,
 Одъ Царева и одъ целогъ света?
 Кад' съ 'воликомъ силомъ Отоманскомъ, 430.
 Я немого разбит' Црногорце,
 И покорит' ломну Гору Црну,
 А камоли у Србию ићи,
 Войска Царска млога б' изгинула
 Кад' бы Турцы на ню ударили, 435.
 До єданъ бы Србинъ изгинуо,
 А Србию небы свою дали.
 Съ войскомъ оде шеру Подгорицы,
 Изъ међъ Спужа и Ориє Луке,
 По полю є войску наместіо, 440.
 И шаторе беле разапели,
 Вію му се зелени баряцы,
 Туде Омеръ яде ядикує,
 Старца зове Бейзића Кадію,
 И Лекића Али-бега шњиме, 445.
 И остале Турке поглаваре,
 Поче Омеръ нњима говорити:
 Ка лисица Турке онъ варати,
 Я незнадо стаза ни богаза,
 Одъ куда самъ требо ударати, 450.
 Я самъ Босну брзо покоріо,
 Овомъ яду я се ни самъ надо,
 Веди нњму Бейзићу Кадія:

- Ой Омере! Царскій серашћере!
 Лако т' было съ Босномъ воєвати, 455.
 Сто Бошняка треба и стопити,
 Црногорца єднога салити,
 Шљиварь Турчинъ политике незна
 Већъ се Цару одма онъ предає,
 Босну єси брзо покоріо, 460.
 И повато царске протывнике.
 У томъ саату у другомъ минуту
 Другій ферманъ одъ Цара му дође,
 У ферману Цар' га поздравіо,
 Ой Омере мое десно крило! 465.
 Одъ како є Отоманско Царство,
 Одъ Косова како смо добыли,
 Іоште ништа нисмо приновили,
 Кад' год' смо се скиме ударили,
 Свагда єсмо земл' изгубили, 470.
 И Руси намъ много су узели. —
 Грчка земля свагда се узбуні,
 Када мене у невољи виду,
 Права Грчка онда своя тражу,
 И Цариградъ гледе да ми узму. 475.
 И Србія Княза ній имала,
 Већъ на саблю одъ оца отела;
 Црногорцы іошт' се одметнули,
 Одъ Косова, одъ бойнога поля
 По ст'нама и по Чарной Гори, 480.
 Кано вуцы и горскій айдуцы,
 Веће гледай да ій садъ покоришъ,
 Подъ срамотомъ остати немогу
 Чуєшъ мене моя верна слуго!
 Царєви ми посланике шилю, 485.
 Фелдмаршале и Князеве своє,

Юштъ Грофове и Бароне нѣине,
 Одъ Русіе и одъ Аустріе;
 Одъ Црне ме Горе одвраћаю
 Князь Меншчиковъ и Лайнингеръ веле 490.
 Да престанемъ боякъ шњима быти,
 Права нѣима она да сва дадемъ,
 Што захтева Руска и Нѣмачка,
 Да лупаю звона по момъ Царству,
 Ди годъ има Србскога колена, 495.
 И да признамъ Княза Црногорскогъ,
 Да одъ мене ништа независи,
 Ка што но самъ и Грчкога Краля;
 Ово садъ я оставить немогу,
 Нить Цареве друге я слушати, 500.
 Я се боимъ и плашимъ се люто,
 Да ће Срби оно сви тражити,
 Оне землѣ и оне градове,
 Што є Душанъ и Кнезь Лазаръ држо,
 Што є нѣино одъ старине было. 505.
 Ой Омере мое десно крило!
 Гласови ми рѣави долазе,
 Да те срећа нїе послужила,
 Већъ ми млога войска изгинула,
 Ты се сада немой уплашити, 510.
 Што є войска моя изгинула,
 Ты се можешъ до пролећа тући,
 Црну Гору ты оставить немой,
 Брзо скачи одъ землѣ на ноге,
 И покупи листомъ Албанію, 515.
 Босну синю и Херцеговину,
 Купи войске што годъ више можешъ,
 Нить є было нити може быти,
 Да Князь съ Царемъ воєвати може;

А я ъу ти пратити индата, 520.
 На вагрены'мъ морскіймъ ѱеміама,
 Све аскера одъ Анадоліе,
 Кой за куѱу свою и немаре,
 И пратиѱу убойни топова,
 Што ій мазге преко брда носе, 525.
 И ѱебане што е за потребу,
 Све подъ твоіомъ садъ да буде рукомъ,
 С' войскомъ моіомъ немой одмицати,
 Ни корака мени єдногъ иѱи,
 Докле Гору Црну не покоришъ, 530.
 И Данійла Княза неуватишъ,
 Сенаторе и редомъ Сердаре,
 И остале проче поглаваре,
 Све ѱешъ пашо! редомъ поватати,
 У синцире тешке оковати, 535.
 Пратиѱешъ ій мени у Стамбола,
 Ка' што но си бошнячке спаіе; —
 Они Царство мое узбуніше,
 И почетакъ првый одъ нѱи поче,
 Некъ ми изметъ у момъ двору чине, 540.
 Нека памте кад' се съ Царемъ тукли,
 И на мене руку су дигнули,
 Они мысле да е оно време,
 Ко кадъ е се Петаръ вѱняъ Владика,
 У хиляди и седме стотине, 545.
 Деведесетъ у шестой години,
 Съ Мамуть пашомъ на Крусима туко,
 Ёе су нѱга живогъ уватили,
 И црну му кожу одерали
 И съ памукомъ бѱлимъ напунили; 550.
 Аль не виду да е сила царска,
 Да ій могу рукомъ подавити,

- А камо ли изъ топова тући.
 Ако л' пророкъ Мухамедъ помогне,
 Кома се мы данасъ сви молимо, 555.
 У цаміи нашої мы кланямо,
 Те покоришь ломну Гору Црну,
 И уватишь Црногорскогъ Княза,
 И остале као што ти пишемъ,
 Кунемъ ти се свецомъ Мухамедомъ, 560.
 И њитапомъ нашимъ алкораномъ,
 Честита њу тебе учинити,
 Првы' њешъ ми до колѣна быти.
 Кадъ є Омеръ ферманъ проучіо,
 И видіо шта у нѣму пише, 565.
 Да ње нѣму многій индаты доћи,
 На ватрены'мъ морскимъ њеміама,
 Изъ Стамбола одъ нѣговогъ Цара; —
 Одъ землѣ є весело скочіо,
 И изъ гласа Омеръ запѣвао, 570.
 Предъ Господомъ коя є ту была,
 Бритку саблю брзо припасао,
 Овако є Омеръ говоріо:
 А тако ми дина и амана!
 И Турскога поста рамазана! 575.
 Я њу желю Царску испунити,
 И другій путь оѡу се побити,
 Съ Црногорцы'ма съ горскіймъ айдуцыма,
 Макарь знали сви мы изгинути,
 Среѡу опеть оѡу окушати, 580.
 Ако мени Светаць нашъ помогне,
 Те покоримъ ломну Гору Црну,
 И уватимъ Црногорскогъ Княза,
 И Ђорѡія нѣвога стрица,
 Кои носи орденъ одъ Русіе 585.

На прсима крсте и медалѣ;
 У синцирѣ ѣу ѣ тешкѣй оковати,
 И у Стамболѣ Цару оправити,
 Нека виде шта су задобили,
 Када су се съ Омерѣ-пашомѣ тукли; 590.
 Попалиѣу села Црногорска,
 Заробиѣу мало и велико,
 Што є добро да ѣу у низаме,
 Послаѣу ѣй у Анадолю,
 Куѣа свои никадѣ да невиде, 595.
 А остало све ѣу погубити,
 И дѣте одѣ петнаестѣ дана. —
 Сва Господа коя су ту была,
 Кадѣ є Омерѣ весело скочѣю,
 И изѣ гласа свога запѣвао, 600.
 Сви филѣане предасе спустише,
 И чибукѣ пушити престаше,
 Сви слушаю Царскогѣ Серашѣера,
 Шта онѣ вели и како се фали,
 Єданѣ другогѣ они поглелаше, 605.
 Изѣ меѣѣ себе Турѣы говорише,
 Хала! хала! Мухамеду фала,
 Да чуднога овога юнака! —
 Стараѣѣ Бейзиѣѣ поче говорити :
 Османѣ пашо Скендерѣє главо! 610.
 Црногорѣы нису ка' Бошняѣы,
 Оны єсу хале и аждає,
 Они даве Турке кано вуѣы,
 Нѣє тако а нѣє ни лако,
 Покорити ломну Гору Црну, 615.
 И витеза уватити Кнѣза,
 И сокола Петровиѣа Ђорѣѣа,
 И остале све Сердарѣ редомѣѣ,

Што предводе войску Црногорску,
 Заръ Царъ незна яди васъ незнали, 620.
 Да є было іоштъ больи юнака,
 Садъ іймъ стоє на Цетинѣ главе,
 Прва єсте Мамуть паше глава,
 А друга є Ченгійѣ Смаиль Аге;
 Ћаше стараць редомъ казывати, 625.
 По имену паше и везире,
 И велике аге и спаіє,
 Омеръ паша реч' му прекинуо,
 Недаде му више говорити;
 Не будали Бейзићу кадія! 630.
 Іоштъ ты незнашъ како се воює;
 Арабистанъ я самъ покоріо,
 И у влашкой миръ самъ учиніо.
 Овако се Омеръ домысліо,
 Црногорску руку кад' є позно, 635.
 Тры мѣсеца кадъ се шњима туко,
 Какве яде они починише,
 Одъ Бошняка одъ млогій Турака,
 И одъ Царскій убойни низама.
 Онъ ій гледи сада на превару, 640.
 Преварити пакъ ій покорити,
 На велико благо онъ Царево; —
 На начини одъ руке фермане,
 Разасла ій по свой Гори Црной;
 У ферман'ма Омеръ обећава, 645.
 Да ће дати неброєно благо,
 И да може учинити ово,
 Само Цару сви да се предаду,
 И Султана Паша да признаду;
 Сердарећу ваше учинити, 650.
 У нахію сваку поставити,

- А вы самы' изъ вашегъ народа,
 Избирайте єдногъ башъ-Сердара,
 Што ће быти надъ вам' свима глава.
 Црногорцы ферманъ кадъ добише, 655.
 Одъ Омера царскогъ серашћера,
 И видише шта у нѣму пише.
 На фермана нѣму одписаше:
 Ой Омере єдна потурицо!
 Што будалишъ кога ли ты мамишъ? 660.
 Црногорце заръ ты да преваришъ???
 Мы те знамо ко си и одкуд' си,
 Мишко Хорватъ име ти є было,
 Одъ Мишка си Омеръ постануо,
 Ты си Христа Бога преварио, 665.
 И крсть частный под' ноге метнуо,
 Те се кланяшъ свецу Мухамеду,
 Поштенѣ си и свой законъ продо,
 За господство Турско и за благо;
 Па и нама благо обећавашъ, 670.
 И Господство неко намъ намећешъ,
 Да бы смо се на то преварили,
 И горему одъ себе предали;
 Волели бы сви мы изгинути,
 И до капи крви наше дати, 675.
 Негъ слободу нашу изгубити,
 И Данійла Княза мы издати; —
 А то благо што намъ обећавашъ,
 Држ' га за се єр' ти потребує.
 Кадъ є Омеръ кнѣигу проучіо, 680.
 Што є натрагъ одъ нѣи онъ добио,
 Грозница га деветъ уватило,
 Єћима га седамъ є лечило. —
 Кадъ є Пашу Князь Данійло чуо,

- Онъ га зове на мегданъ юначкій, 685.
 У Цетиньско онъ полъ широко,
 Да невара подмукло юнаке,
 Нека гледи двіє силне войске,
 Єдна моя а друга Царева,
 Како Соко на зеленку лети, 690.
 У десниці голу саблю држи,
 И са Царомъ землю сабљомъ дѣли.
 Омеръ Паша ніє смѣо доћи,
 Кадъ є нѣга Князь Данійло звао;
 Одъ землѣ є лютито скочио, 695.
 Царску войску млого Паша храбри,
 И томе се Омеръ яду чуди. —
 Поче Омеръ турскій ту псовати,
 И Данійлу Князу онъ претити:
 Причекай ме Горска Араміо! 700.
 Неће бити вама ко досада,
 Познаћете Турске све юнаке,
 Како бію землю отимаю.
 Ал' не прође ни петнаєсть дана,
 Ударіо Омеръ са сви страна, 705.
 Да был' землю онъ Цару добіо,
 Што се нѣму быо зарекнуо,
 Предъ везир'ма и царскіймъ пашама,
 Алкораномъ и своимъ ѣтапомъ.
 Ватру силну онъ є оборіо, 710.
 Све се тресе дрвлѣ и каменѣ,
 Око ломне землѣ Горе Црне,
 Одъ топова и одъ цевердана;
 Црногорцы к'о што су юнацы,
 Крстомъ частны'мъ сви се прекрстише, 715.
 Пушака се шаркій приватише,
 У єданпутъ Бога поменуше,

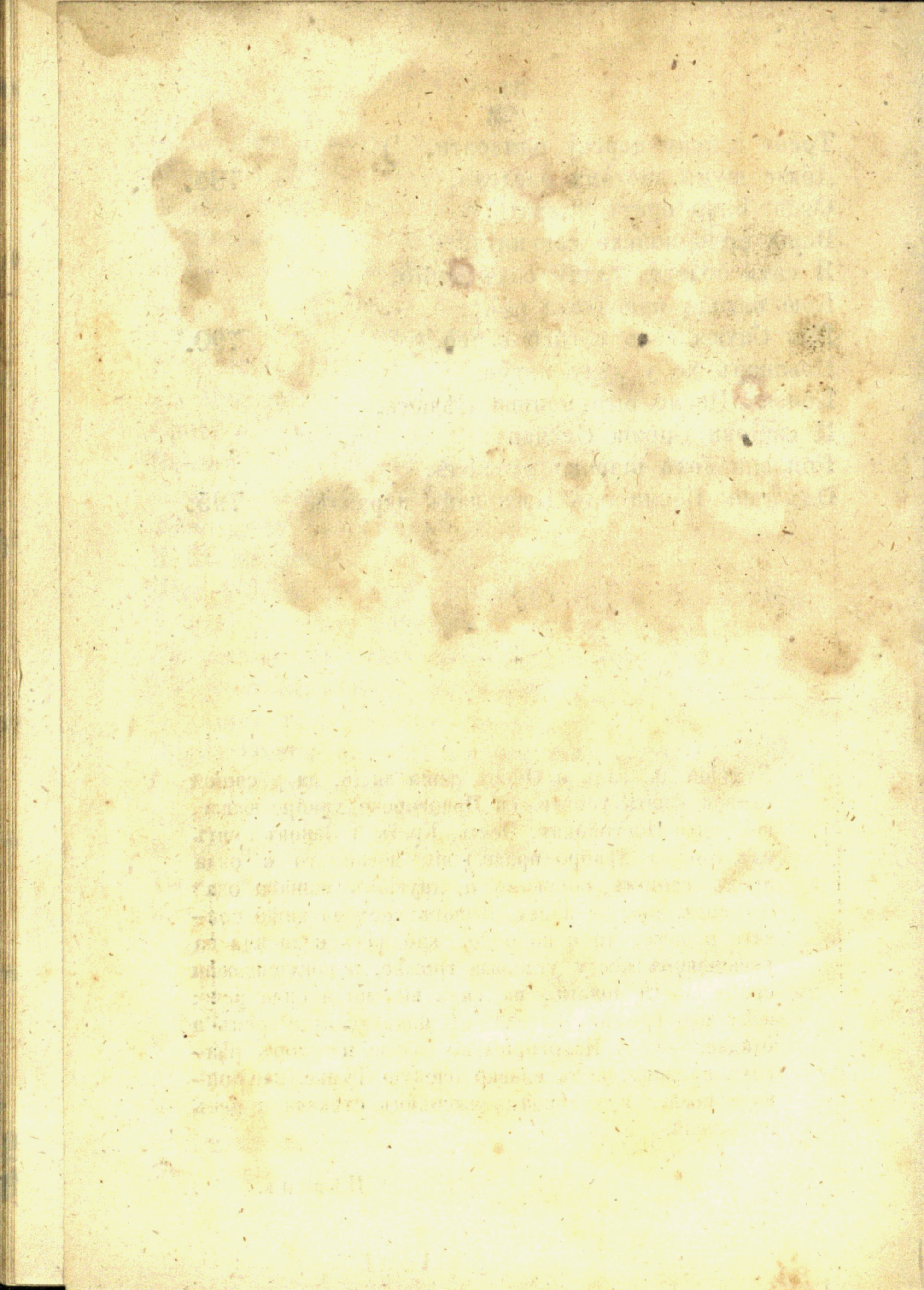
На на Турке сложно ударише;
 Ал' да видишь ала и белая!
 Црногорцы кано Соколови, 720.
 Одъ камена на каменъ прескачу,
 На шарке ий пушке дочекую,
 Бю Турке свуда на све стране,
 Ка орлови башъ црне гавране,
 Стои праска нѣни ятагана 725.
 Око Турскій обрѣяни глава;
 И одъ Срба браћо некій гину,
 Одъ пушака и Турскій ножева,
 Да е было коме ту видити,
 Одъ Царева и одъ другій страна, 730.
 Свѣтлогъ Княза Петровићъ Данїла,
 Одъ юначке ломне Горе Црне,
 Како тера Турке на булюке,
 И іоштъ лети одъ войске до войске
 Те слободи своє Црногорце. 735.
 Црногорцы мои витезови!
 Немойте се данасъ уплашити
 Одъ велике силе Отоманске; —
 Гди долази блажена Марія,
 Непомаже Муя ни Алія 740.
 Гласъ долази мени одъ сви страна
 Богъ намъ дає и Богородица
 Разбіяю Турке на све стране; —
 Данасъ ћемо славу задобити,
 И вечити споменъ оставити, 745.
 Лепимъ даромъ Турке даривати; —
 Цару наумъ никадъ пасти неће,
 Да Омера Пашу свога шилъ,
 Сръ е нѣга скупо сада стало,
 Сребра злата кодъ насъ оставіо 750.

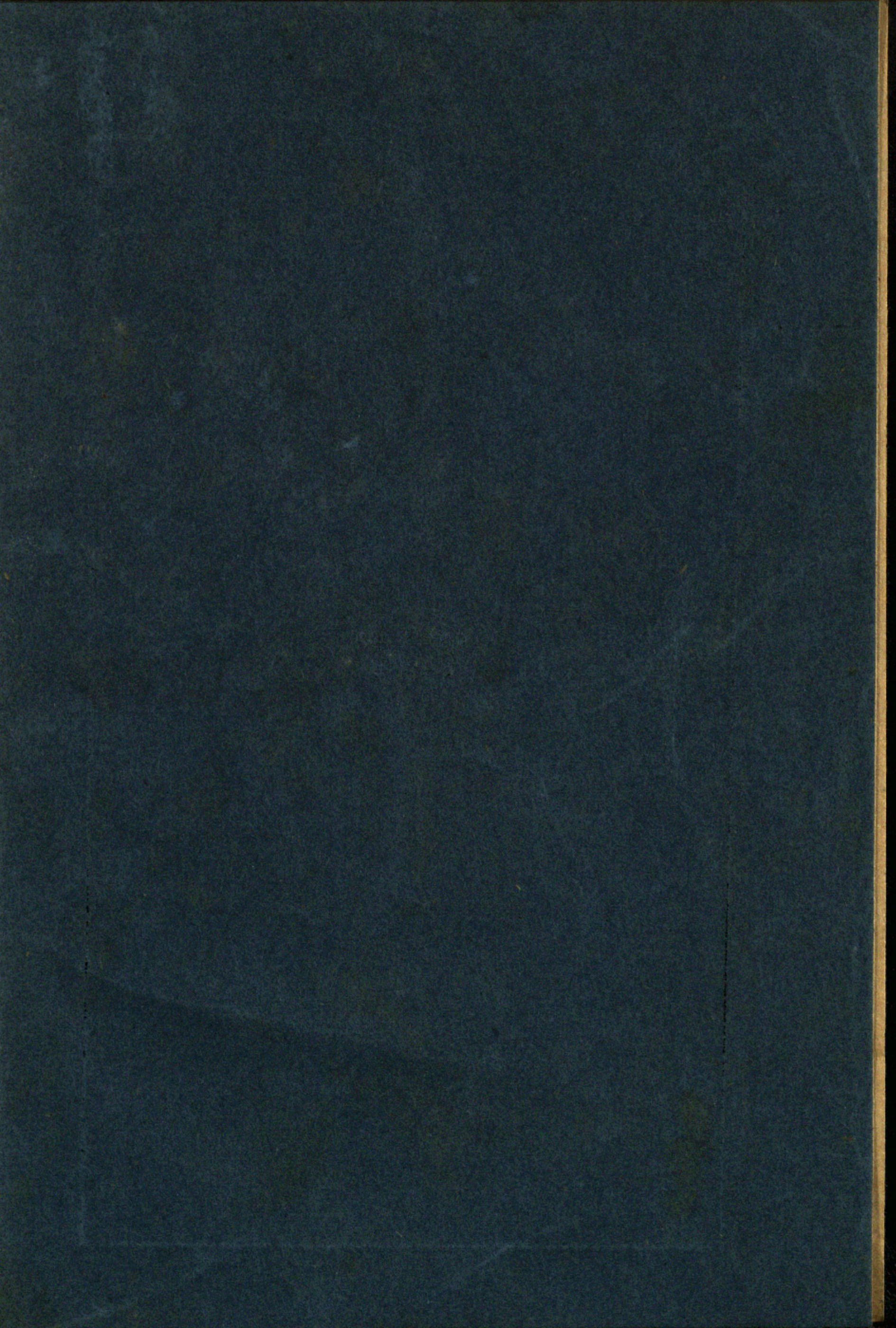
Цевердана и добри топова,
 И юнака ранѣны Турака; —
 Данасъ ћемо Турке мы одбити,
 И Омера натрагъ отерати,
 И Скадру га бѣломъ мы послати, 755.
 Некъ се фали онъ у кнѣйги бѣлой,
 Свомъ Султану Отмановићъ Цару,
 И некъ види шта є задобіо,
 Съ Црногорцы када є се био, 760.
 Срећу ніє никакву добіо
 Већъ у силу Бога є радіо,
 Монастире наше попаліо; —
 Жене децу нашу осквернили
 И Якова живогъ уватили,
 Што њ Войвода лудо учиніо, 765,
 У кулу се бѣлу затворіо,
 Са нѣгови тридесетъ юнака,
 Те су животъ некій изгубили,
 И велику намъ жалость задали;
 Опетъ Омеръ съ войскомъ своіомъ страдо, 770.
 К'о Французи кадъ се с' Русомъ тукли.
 Кадъ то виде Турчинъ Омеръ Паша,
 И онюши праха Црногорскогъ,
 То се нѣму ніє допадуло, 775.
 Ка' лисицы у замкама месо,
 Кадъ онюши и натрагъ побѣгне;
 То є исто и Омеръ чиніо,
 Съ войскомъ своіомъ Скадру побѣгнуо .
 Одъ єда се Омеръ разболео,
 Па онъ вели Паши Скадарскоме: 780.
 И Рушићу Босанскомъ везиру,
 Я немогу више воєвати,
 Одъ овога рѣавогъ времена,

Треба войску царску одмарати, ¹⁾
 Докле шума листомъ озелени, 785.
 Онда' ћемо опетъ ударати,
 Више ћемо войске сакупити,
 Я самъ болестъ грдну садъ добіо,
 Кою никадъ преболети нећу;
 Изъ Спужа самъ рогове изнео, 790.
 Новинаръ ме у лулу метуо,
 Конацъ Песме што испѣва Пѣвацъ,
 И састави Єремія Слѣпацъ,
 Кой зна болѣ широко му полѣ,
 Одъ мен' Песма одъ Бога вамъ здравлѣ. 795.

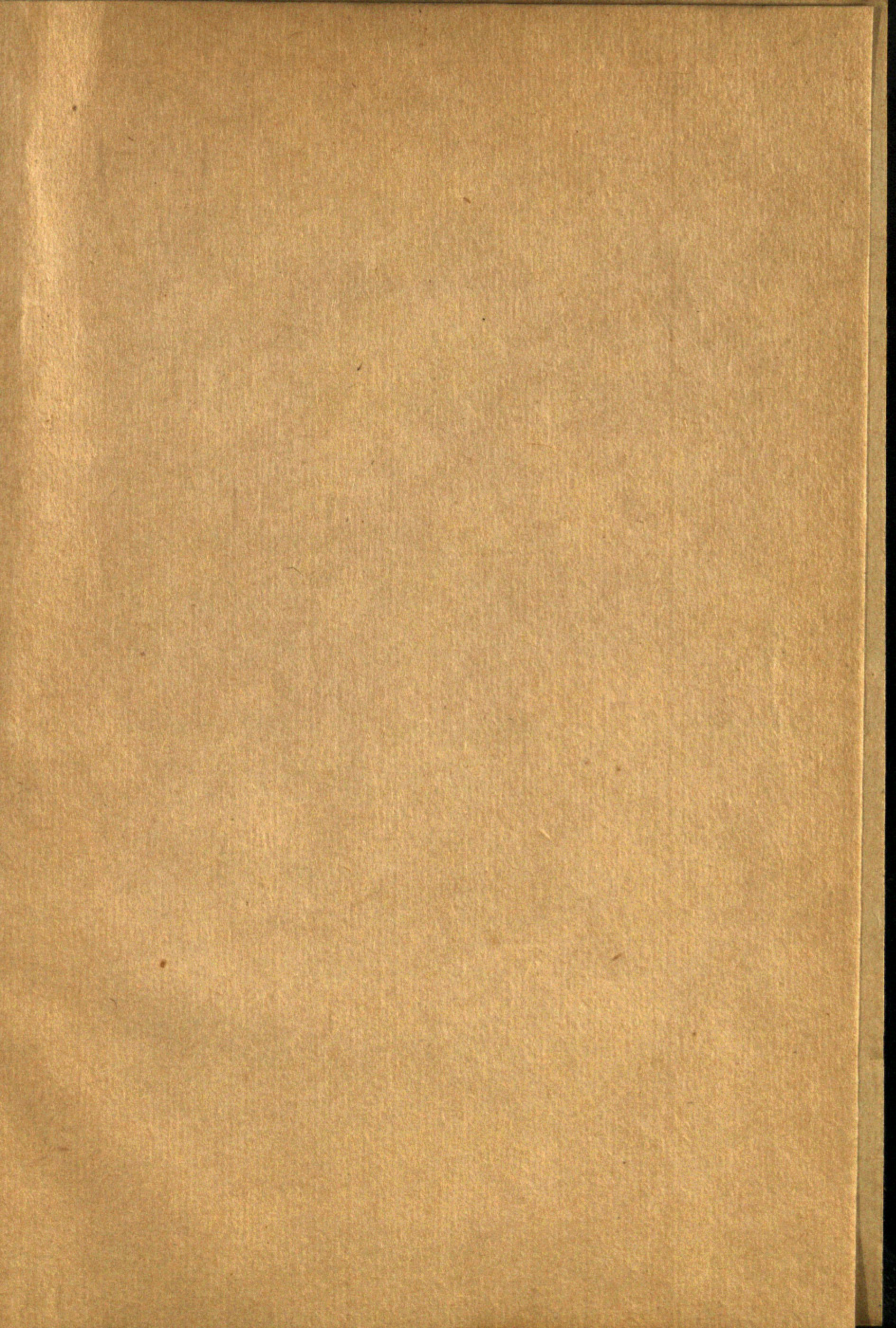
¹⁾ Будућий да, кадъ є Омеръ паша видіо, да у својој
 намѣри ништа успѣти, (и Црногорске храбре юнаке,
 кон своју Постојбину, Честь, Крстъ и Законъ іоштъ
 одъ Косова храбро бране,) ніє могао, то є онда
 предъ својомъ войскомъ и другіймъ пашама овај
 изговоръ дао, да збогъ рђавогъ времена више вое-
 вати неможе; то є подобно: као кадъ є лисица на
 узвишеномъ месту угледала грожђе, и покушавајући
 срећу да га довати, па кадъ ніє могла онда рече:
 нећу ово грожђе, кисело є! пакъ надигне репъ и
 отидне. — А Црногорцы не налазе изговоръ рђа-
 вомъ времену, већъ еднако очекую Турке на бой-
 номѣ полю, и у нѣпнимъ высокимъ стѣнама и данъ
 данашній.

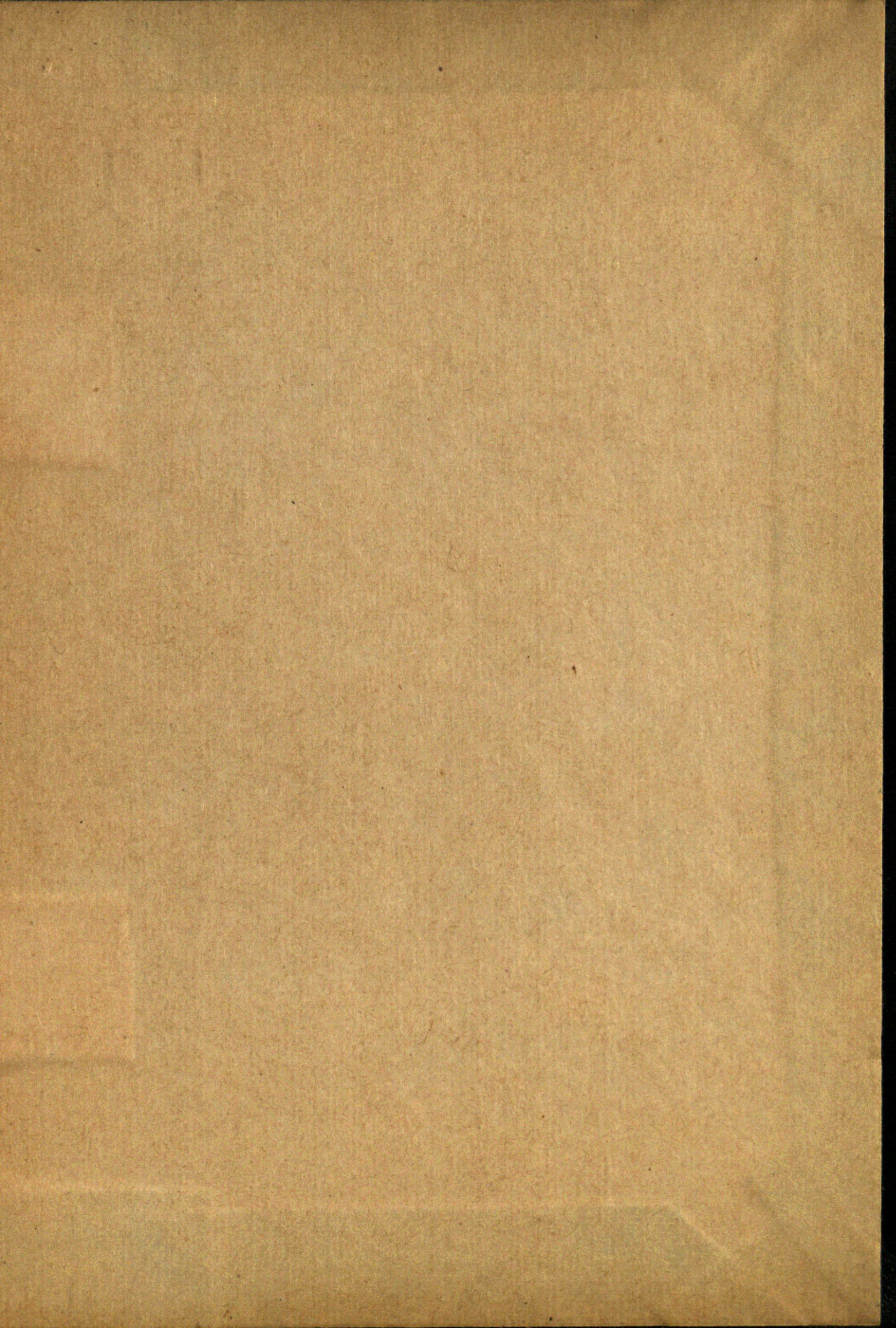
Пѣвацъ.

БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

Р19Ср II 552.1